

2019

Opetussuunnitelma

Musiikin taiteen perusopetus

JOUSISOITTIMET

Pirkan opiston
musiikkiopisto
9.10.2019

Sisällys

Johdanto.....	2
Jousisoittimien aineopetussuunnitelma.....	2
Työtavat.....	2
Painotus.....	3
Opinnäytteen / opiskelun sanallinen arviointi.....	3
Taitotaulut.....	5

Johdanto

Pirkan opiston taiteen perusopetuksen yleinen osa on tehty taidekoulujen (Kuvataidekoulu, Musiikkiopisto, Tanssikoulu, Teatterikoulu) yhteiseksi, monitaiteellisuutta toteuttavaksi kokonaisuudeksi, jolle aine- ja soitinkohtaiset opetussuunnitelmat perustuvat.

Tämä jousisoittimien aineopetussuunnitelma on laadittu Pirkan opiston musiikkiopistossa annettavan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta varten.

Taitotaulun tarkoituksena on olla oppimisen ja arvioinnin apuväline, jota oppilas käyttää yhteistyössä opettajan kanssa.

Jousisoittimien aineopetussuunnitelma

Oppilas voi valita oman opintopolkunsa kurssikokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot opintojen edetessä. Aluksi oppilas tutustuu valitsemaansa soittimeen, kehittää opettajan ohjauksessa sen perustaitoja ja etsii musiikillista identiteettiään. Opintojen tarkoituksena on luoda edellytys elinikäiseen musiikkiharrastukseen ja kehittää ryhmätyöskentely- ja vuorovaikutustaitoja.

Perustasolla oppilas harjoittelee säännöllisesti, tutustuu soittimensa mahdollisuuksiin, musiikin tyyliin ja monipuolisesti eri musiikkiteoksiin, osallistuu yhteismusisointiin ja musiikin hahmottamisen kursseihin, konserttivalmiuksien kehittämiseen, improvisointiin ja säveltämiseen käytännön musisoinnin ja musiikkiteknologian keinoin.

Syventävissä opinnoissa oppilas keskittyy valinnaisaineiden tunneilla esim. solistisiin valmiuksiin tai kamarimuusikon ja orkesterimuusikon taitoihin. Valinnaisaineita opiskellaan jo perustasolla.

Työtavat

Pitkäjänteisellä harjoittelulla ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Suorituksesta saatu kokemus sekä opinnäytteiden arviointiryhmän kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi ja valinnaisaineet ovat oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikki voi muodostaa osan opinnäytteen ohjelmasta.

Oppilasta totutetaan yhteismusisointiin heti opintojen alusta alkaen. Suosituksena on, että opettaja jakaa soittotunteihin käytettävää aikaa harkintansa mukaan samanaikaisopetukseen ja muuhun ryhmämusisointiin. Soittotunti voidaan yhdistää toisen oppilaan tuntiin, jolloin soittotuntiin sisältyy toisen kuuntelua, yhteissoittoa ja yksityisopetusta.

Syventävien opintojen päätteeksi oppilas tekee opintojensa lopuksi päättötyön, joka voi olla esim. äänite, sävelletty teos, konsertti, kirjallinen työ tai muu poikkitaiteellinen projekti. Opinnäytteeseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot. Soitonopettaja ja oppilas sekä sopimuksen mukaan oppilaan huoltajat käyvät lukuvuoden alussa keskustelun, jossa sovitaan yhteisesti lukuvuoden työn tavoitteista. Oppilas tutustuu opetussuunnitelmaan ja taitotavoitteisiin yhdessä oman opettajan kanssa ja asettaa tavoitteensa vuosittain omat lähtökohdat huomioiden.

Painotus

Klassinen painotus sisältää mm. sinfonia-, puhallin- ja jousiorkesterit ja kamarimusiikin. Opinnoissa oppilaan omien lähtökohtien ja kykyjen kautta oppilas oppii aluksi käytännön musiikon perustaitoja. Instrumenttiopinnot ja itsenäinen harjoittelu ovat opinnoissa edelleen tärkein oppimisen perusta, mutta yhteismusisoinnin merkitys ja oppilaan vapaus vaikuttaa omaan tapaansa musisoida kasvaa.

Opinnäytteen / opiskelun sanallinen arviointi

Oppimisen ja opettamisen arviointi tehdään aina myönteisessä hengessä, jossa arvioidaan vain työskentelyä ja oppimisen karttumista. Arvioinnin tarkoituksena on tukea opintojen edistymistä ja antaa oikeaa tietoa oppilaan osaamisesta. Opintojen lopussa arvioinnit liitetään päättötodistukseen. Arvioinnin oppimisenäytteestä antaa oma opettaja, oppimisenäytteen tekijä ja yksi saman aineen opettaja. Arviointi annetaan sanallisesti. Arvioinnin pohjana käytetään taitotaulukkoa.

Yhteismusisoinnista ja mahdollisista valinnaiskursseista annetaan lukuvuosittain osallistumismerkintä, johon voi liittyä sanallinen arviointi. Taiteenalan laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan **sanallinen arvio** oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Arvioinnin kohteet

Soittimen hallinta
Harjoittelu ja oppiminen
Musiikin hahmottaminen
Luovat taidot
Yhteismusisoinnin taidot
Esiintymisvalmiudet

Taitotaulut

ALKEET		
TAVOITE / TOIMINTA	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	SISÄLTÖ
SOITTIMEN HALLINTA		<p>Soittimeen tutustuminen, äänen tuottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu viuluun, alttoviuluun, selloon tai kontrabassoon ja osaa käsitellä soitinta huolellisesti vanhemman ja opettajan avustuksella. • Oppilas osaa nimetä soittimensa kielet sekä tunnistaa otelaudan, tallan, viritystapit, kieltenpidikkeen, pinnan (ja piikin) • Oppilas osaa myös kiristää ja löysätä jousen ja käsitellä jousia varoen. <p>Soittamisen perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas löytää opettajan tai vanhemman avustuksella luontevan soittoasennon ja jousiotteen. Hän tunnistaa itselleen sopivan nuottilinieneen (ja tuolin) korkeuden • Oppilas osaa tuottaa soittimestaan äänen sekä näppäillen (pizzicato) että jousella (arco) • Oppilas harjaantuu puhtauden kuunteluun ja harjoittelee vasemman käden 1. aseman hallintaa.
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN		<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas opettelee lukemaan yksinkertaista nuottitekstiä. Hän tapaa melodioita oman soittimensa nuottivaimella ja tuntee vapaiden kielten paikat nuottiviivastolla. • Oppilas saa kokemuksia sykkeen, rytmin ja äänen korkeuden vaihteluista oman soittonsa kautta. Hän tutustuu rytmin käsittelyyn, peruspulssin hahmottamiseen ja tavallisimpiin tahtilajeihin. • Oppilas opettelee ulkoa soittamista.
LUOVAT TAIDOT		<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu yksinkertaiseen improvisaatioon soittamalla yhdessä opettajansa kanssa ja myöhemmin yksin <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas harjoittelee korvakuulolta soittamista tunnilla yhdessä opettajan kanssa. • Oppilasta kannustetaan musiikin kuunteluun kotona yhdessä vanhemman kanssa
YHTEISSOITTO		<p>Soitinkohtaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittotunneilla kokemuksia yhteissoitosta musisoiden opettajan tai muiden oppilaiden kanssa. Oppilas oppii kuuntelemaan oman soiton lisäksi myös muita ja pyrkii vuorovaikutukseen toisten soittajien kanssa. Hän ymmärtää oman osuutensa kokonaisuudessa ja toimii ryhmän jäsenenä. • Oppilasta kannustetaan lisäksi yhteismusisointiin mahdollisuuksien mukaan myös kotona
ESIINTYMIS-VALMIUDET		<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas valmistaa kappaleita tunnilla tai konsertissa tapahtuvaa esiintymistä varten. Samalla hän harjoittelee oman soiton keskittynyttä kuuntelua ja musiikin ilmentämistä soittotaitonsa mukaisesti.

	<p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu konsertin käytäntöihin sekä kuuntelijana että esiintyjänä. • Oppilas oppii kokemuksen kautta esityskappaleiden huolellisen valmistamisen merkityksen ja kokee esiintymistilanteet motivoivana osana soittoharrastusta. <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas jakaa kokemuksia esiintymisestä ja siihen valmistautumisesta yhdessä opettajan ja muiden oppilaiden kanssa
<p>HARJOITTELU JA OPPIMINEN</p>	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa kannustusta ja tukea opettajalta ja vanhemmalta harrastuksen aloituksessa ja uusien taitojen kehittämisessä. • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävää ohjelmistoa. <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta kannustetaan säännölliseen harjoitteluun ja harjoitteluajan etsimiseen arjessa yhdessä vanhemman kanssa. • Oppilas saa opettajalta oppimista tukevia ohjeita ja tehtäviä kotona harjoittelua varten. <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas soittaa tunneilla monipuolista ohjelmistoa ja kotona säännöllisesti myös vanhoja tuttuja kappaleita. <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan tuetusti omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen.

- keskustelut opettajan kanssa, oppilaan oma arviointi edistymisestä, keskustelut huoltajien kanssa

1		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
SOITINTUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	Soittamisen perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas osaa itsenäisesti käsitellä soitintaan ja pitää siitä huolta. • Oppilas löytää omatoimisesti luontevan soittoasennon ja jousiotteen. • Oppilas oppii tarkkailemaan sävelpuhtauden lisäksi äänen sointia, hallitsee vasemman käden 1.aseman ja opettelee jousenkäytön perustekniikkaa: kokojousen hallinta, detaché, legato, kielenvaihdot ja jousen nopeuden vaihtelut. • Oppilas osaa yhä enemmän keskittyä kuunteluun ja musisointiin soittotunnilla ja kotona.
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN		MuHan perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii lukemaan haastavampaa nuottitekstiä ja hänellä on valmiuksia oppia uusia kappaleita itsenäisesti. • Oppilas saa kokemuksia monipuolisemmista rytmeistä ja tempoista. • Oppilas soittaa kappaleita ulkoa ja hän tunnistaa yksinkertaisia muotorakenteita.
LUOVAT TAIDOT		Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta rohkaistaan improvisoimaan yksin ja yhdessä opettajan kanssa. • Oppilasta kannustetaan oman musiikin tuottamiseen. <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta kannustetaan tuomaan esiin kappaleiden luonnetta ja tunnelmaa erilaisin dynaamisin ja jousenkäytön keinoin. • Oppilas on tottunut soittamaan melodioita ja rytmejä korvakuulolta.
YHTEISSOITTO		Soitinkohtaiset <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kehittää yhteismusisointitaitojaan tunnilla opettajan ja muiden oppilaiden kanssa. Hän uskaltaa olla yhä enemmän vuorovaikutuksessa toisten soittajien kanssa ja soveltaa omaksumiaan taitoja osana ryhmää. • Jousisoittajat osallistuvat Minijouset-ryhmään, jossa he opettelevat orkesterisoiton alkeita sekä valmistavat esityksiä lukukausittain. Oppilas tutustuu oman soittimensa rooliin isommassa kokoonpanossa ja saa onnistumisen kokemuksia yhdessä muiden kanssa.
ESIINTYMIS-VALMIUDET		Kuuntelu <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas harjoittelee oman soiton keskittyvää kuuntelua myös esitystilanteessa. <p>Musiikin ilmentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ilmaisee musiikkia taitotasonsa mukaisesti. <p>Konserttitilanteet</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa mahdollisuuksia oman taitotasonsa mukaisen ohjelmiston esittämiseen ja näin uusia kokemuksia esiintymistilanteista. Opettaja tarjoaa ohjausta esiintymistilanteen hallintaan. <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään
<p>HARJOITTELU JA OPPIMINEN</p>	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävää ohjelmistoa. • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä. <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tottuu säännölliseen ja yhä itsenäisempään harjoitteluun. • Oppilas saa opettajalta ohjausta harjoittelutekniikkaan ja hän oppii ymmärtämään harjoittelun merkityksen osana edistymistä. <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa opittuja teknisiä taitoja ylläpitävää monipuolista ohjelmistoa. <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan tuetusti omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen
<p>OPINNÄYTE</p>	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p>
	<p>Sisältö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen opinnäytteensä antamista oppilaalla tulee olla soitettuna 6 kappaletta. Ohjelmiston tulee sisältää erityyppisiä kappaleita eri aikakausilta. Lisäksi ohjelmassa suositellaan olevan teknisiä tai etydin omaisia kappaleita sekä kotimaista ohjelmistoa. <p>Opinnäyte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte on oppilaan soittoesitys yleisölle/lautakunnalle konsertissa tai erikseen sovittuna ajankohtana. Lisäksi siihen voi sisältyä oma sävellys, kirjallinen työ, äänite, monitaiteellinen projekti tai muu suoritus. Ohjelman suositellaan sisältävän yhteismusisointia. • Ohjelmaan kuuluu 2 erityylistä kappaletta ja etydi. Kappaleet esitetään ulkoa. <p>Tekninen osa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteeseen sisältyy myös tekninen osa: asteikot ja prima vista. Teknisen osan voi halutessaan suorittaa eri ajankohtana. • Oppilas harjoittelee 3 duuria ja 3 mollia opettajan valinnan mukaan. Asteikot ja kolmisoinnut soitetaan 1-2 oktaavin alueella ilman kaaria. Lautakunta valitsee oppilaan soittaman asteikon/asteikot suoritustilanteessa. • Prima vista: alkeistason kappale

TAVOITE / TOIMINTA	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	SISÄLTÖ
SOITINTUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka		Soittamisen perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas osaa etsiä itselleen luontevan soittoasennon ja jousiotteen siirtyessään isompaan instrumenttiin ja soittaessaan itsenäisesti ryhmässä. • Oppilas harjoittelee oman soittimen virittämistä tunnilla ja kotona. • Oppilas tutustuu asemanvaihtoihin ja soittaa ensimmäisiä harjoituksia ja kappaleita eri asemissa. • Oppilas saa lisää valmiuksia teknisiin perustaitoihin: staccaton ja spiccaton valmistavia harjoituksia, kielenvaihto- ja jousilajeja (legato, martelé), vibraton alkeita ja helppoja harjoituksia huilu- ja kaksoisäänistä
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN JA MUSIIKKI-TEKNOLOGIA		MuHan perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kehittää edelleen nuotinlukutaitoaan ja kykenee oppimaan itsenäisesti uusia sävellyksiä. • Oppilas tunnistaa opettajan avustuksella eri tyyllilajeja ja kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia. • Oppilasta kannustetaan tutustumaan eri tyyllilajeihin yhä laajemmin kuuntelemalla ja soittamalla
LUOVAT TAIDOT		Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas improvisoi ja säveltää musiikkia omista musiikillisista lähtökohdistaan taitotasonsa mukaisesti. Muut luovat taidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas opettelee soittimen ilmaisuskaalan laajentamista.
YHTEISSOITTO		Soitinkohtaiset <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kehittää yhteismusisointitaitojaan Minijouset-ryhmässä soittaen yhä haastavampia stemmoja ja omaksuen niitä kotona itsenäisesti. • Oppilas oppii seuraamaan kapellimestaria ja käyttämään soittotunneilla oppimiaan asioita ja tekniikoita myös orkesterissa • Oppilas omaksuu orkesteriharjoitusten käytäntöjä ja valmistautuu Juniorijoussiin siirtymiseen
ESIINTYMIS-VALMIUDET		Kuuntelu <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kehittää edelleen taitojaan kuunnella omaa sointiaan ja keskittyä esiintymistilanteessa. Musiikin ilmentäminen <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ilmaisee musiikkia taitotasonsa mukaisesti. Konserttitilanteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on kokemusta esiintymisestä ja niihin tarvittavasta valmistautumisesta • Opettaja ohjaa edelleen kappaleiden valmistamisessa ja esiintymistilanteen hallinnassa

	<p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään.
<p>HARJOITTELU JA OPPIMINEN</p>	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävää ohjelmistoa • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kehittää edelleen harjoittelun peruselementtejä, kuten säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa opittuja teknisiä taitoja ylläpitävää monipuolista ohjelmistoa <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan tuetusti omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen
<p>OPINNÄYTE</p>	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p>
	<p>Sisältö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen opinnäytteensä antamista oppilaalla tulee olla soitettuna 12 kappaletta • Ohjelmiston tulee sisältää erityyisiä kappaleita eri aikakausilta. Lisäksi ohjelmassa suositellaan olevan teknisiä tai etydin omaisia kappaleita sekä kotimaista ohjelmistoa. <p>Opinnäyte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte on oppilaan soittoesitys yleisölle/lautakunnalle konsertissa tai erikseen sovittuna ajankohtana. Lisäksi siihen voi sisältyä oma sävellys, kirjallinen työ, äänite, monitaiteellinen projekti tai muu suoritus. Ohjelman suositellaan sisältävän yhteismusisointia. • Ohjelmaan kuuluu 2 erityylistä ja eri aikakautta edustavaa säestyksellistä sävellystä, joista toinen on laajamuotoinen konserton/konserttiinon osa, sonaatti/sonatiini tai muunnelmateos (teema ja variaatiot) sekä etydi. Sonaatin ja etydin voi esittää nuoteista. <p>Tekninen osa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteeseen sisältyy myös tekninen osa: asteikot ja prima vista. Teknisen osan voi halutessaan suorittaa eri ajankohtana. • Oppilas harjoittelee 3 duuria ja 3 mollia opettajan valinnan mukaan. Asteikot ja kolmisoinnut soitetaan 2 oktaavin alueella 4:n ja 3:n kaarilla käyttäen asemia 1-4. Lautakunta valitsee oppilaan soittaman asteikon/asteikot viikkoa ennen suoritusta. • Prima vista: opinnäyte 1 -tason kappale

TAVOITE / TOIMINTA	SISÄLTÖ
SOITINTUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka	<p>Soittamisen perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas säilyttää itselle luontevan soittoasennon ja jousiotteen kasvun eri vaiheissa ja soittimen vaihtuessa isompaan. • Oppilas saa soittimen erityispiirteet huomioiden lisää teknisiä valmiuksia mm. eri jousilajeihin (staccato, spiccato, sautillé, ricoché), akorditekniikkaan, kaksoisääniin, huiluääniin, asemanvaihtoihin ja asemassa soittoon sekä korukuvioihin. • Soinnin kehittäminen on keskiössä ja vibratosta muodostuu osa oppilaan omaa ilmaisua. Oppilas saa harjoitusta myös virtuositeettiin ja vasemman käden taituruuteen.
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN JA MUSIIKKI-TEKNOLOGIA	<p>MuHan perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas hahmottaa harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia. • Oppilas kuuntelee musiikkia, tutustuu oman aikakautensa musiikkiin ja seuraa musiikkielämän tapahtumia ja konsertteja.
LUOVAT TAIDOT	<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas improvisoi ja säveltää musiikkia omista musiikillisista lähtökohdistaan taitotasonsa mukaisesti. <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas soittaa tottuneesti ulkoa ja korvakuulolta. • Oppilas tunnistaa eri tyyliä ja kehittää edelleen traditiotuntemustaan.
YHTEISSOITTO	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas soittaa Juniorijousissa ja osallistuu mahdollisuuksien mukaan sinfoniaorkesterin harjoitus- ja konserttiperiodeihin. Hän kehittää taitojaan yhdessä soitin- ja jousisektion kanssa ja tutustuu monipuolisesti jousi- ja sinfoniaorkestereiden ohjelmistoon. • Eri kokoonpanoissa oppilaalla on mahdollisuus tuoda esille omia ideoita ja ajatuksia musiikista sekä luoda yhteistä tulkintaa muiden soittajien kanssa • Oppilasta kannustetaan ryhmässä elävään musisointiin ja rohkeaan vuorovaikutukseen muita kuunnellen.
ESIINTYMIS-VALMIUDET	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kuuntelee omaa soittoaan esiintymistilanteessa keskittyneesti ja on vuorovaikutuksessa kansasoittajien kesken. <p>Musiikin ilmentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii fraseeraamaan aiempaa monipuolisemmin ja tarkemmin. Hän käyttää hienovaraisempia nyansseja ja ilmaisee opettelemiensa kappaleiden luonnetta ja tunnelmaa entistä rohkeammin. <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on kokemusta esiintymisestä ja hän osaa yhä itsenäisemmin valmistautua konserttitilanteisiin eri kokoonpanoissa. <p>Itsearviointi</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään
<p>HARJOITTELU JA OPPIMINEN</p>	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävää ohjelmistoa. • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä. <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas pitää yllä säännöllistä harjoittelua ja pyrkii etsimään sille sopivan ajan osana muuttuvaa arkea. <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kykenee ylläpitämään ja harjoittamaan soittotaitoaan itsenäisesti ja hän saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen. <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen.
<p>OPINNÄYTE</p>	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p>
	<p>Sisältö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen opinnäytteensä antamista oppilaalla tulee olla soitettuna 15 kappaletta. Ohjelmiston tulee sisältää erityyisiä kappaleita eri aikakausilta. Kappaleiden muotojen suositellaan olevan edellisen opinnäytteen muotoja laajempia. Lisäksi ohjelmassa suositellaan olevan teknisiä tai etydin omaisia kappaleita sekä nykymusiikkia. <p>Opinnäyte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte on oppilaan soittoesitys yleisölle/lautakunnalle konsertissa tai erikseen sovittuna ajankohtana. Lisäksi siihen voi sisältyä oma sävellys, kirjallinen työ, äänite, monitaiteellinen projekti tai muu suoritus. Ohjelman suositellaan sisältävän yhteismusisointia. • Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityyisiä sävellyksiä eri aikakausilta. Ohjelmaan kuuluu laajamuotoinen teos, 2 erityylistä kappaletta sekä etydi. Laajamuotoinen teos voi olla esim. sonaatin hidas ja nopea osa, konserton 1. osa tai konserton 2. ja 3. osa. Sonaatin ja etydin voi esittää nuoteista. <p>Tekninen osa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteeseen sisältyy myös tekninen osa: asteikot ja prima vista. Teknisen osan voi halutessaan suorittaa eri ajankohtana. • Oppilas harjoittelee 3 duuria ja 3 mollia opettajan valinnan mukaan. Asteikot, kolmisoinnut ja nelisointu soitetaan 3 oktaavin alueella 8:n ja 6:n kaarilla. Lisäksi valmistellaan yhden asteikon kaksoisäännet sekä kromaattinen asteikko. Lautakunta valitsee oppilaan soittaman asteikon/asteikot viikkoa ennen suoritusta • Prima vista: opinnäyte 2 -tason kappale

SYVENTÄVÄT		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
SOITINTUNTEMUS JA SOIITTOTEKNIikka	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen • Oppilas saavuttaa yhä laajemman teknisen valmiuden: eri jousilajit, kaksoisäännet, akorditekniikka, virtuositeetti, asemanvaihtojen ja asemien sujuva hallinta, eri klaavit erityisesti alttoviulun-, sellon- ja kontrabassonsoitossa.
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN JA MUSIIKKI- TEKNOLOGIA		<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kykenee hahmottamaan musiikillisia kokonaisuuksia ja hyödyntämään tietojaan ja taitojaan monipuolisesti soitossaan. • Oppilaalle tulee tutuksi myös aikamme musiikin erilaiset notaatiotavat erityisesti jousisoittimille. • Oppilas kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia ja saa rohkeutta tuoda esille omaa tyyliä, tulkintaa ja persoonallisuutta musiikin kautta.
LUOVAT TAI DOT		<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas improvisoi halutessaan soittamalla sekä yhdessä että yksin. Häntä rohkaistaan improvisoimaan omista aiheistaan. <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas vahvistaa perusopintojensa aikana rakentunutta omaa soittajakuvaansa ja hakee myös itse sitä tukevaa ohjelmistoa ja musiikkia.
YHTEISSOITTO		<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas osallistuu yhteismusisointiin ja saa valmiuksia yhä omatoimisempaan teosten valmisteluun ja harjoitteluun yhdessä kansasoittajien kesken.
ESIINTYMIS- VALMIUDET		<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kuuntelee soittoaan keskittyneesti. <p>Musiikin ilmentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ilmaisee musiikkia elävästi ja omakohtaisesti. <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas on kokenut esiintyjä ja hän saa soittaa konserteissa taitotasonsa mukaista ohjelmistoa. <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään
HARJOITTELU JA OPPIMINEN		<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävää ohjelmistoa. • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä. <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas pitää yllä säännöllistä harjoittelua ja osaa kokemuksen kautta työskennellä itsenäisesti ja monipuolisesti. <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kykenee pitämään yllä opittuja taitoja soittamalla tuttua ohjelmistoa sekä etsien uusia teoksia omatoimisesti. <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soittoleen.
PÄÄTTÖTYÖ	ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ
	<ul style="list-style-type: none"> • Ennen opinnäytteensä antamista oppilaan soittaman ohjelmiston tulee sisältää säestyksellisiä teoksia ja soolosävellyksiä, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita. Lisäksi tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita sekä duuri- molliasteikkoja kolmi- ja nelisointuineen ja kaksoisääniasteikkoineen. Ohjelmiston suositellaan sisältävän sekä suomalaista että aikamme musiikkia, prima vista-soittoa ja musiikin luomista mahdollisuuksien mukaan <p>Opinnäyte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte on oppilaan oma konsertti yleisölle ja lautakunnalle. Lisäksi siihen voi sisältyä oma sävellys, kirjallinen työ, äänite, monitaiteellinen projekti tai muu suoritus. Ohjelman suositellaan sisältävän yhteismusisointia ja aikamme musiikkia. • Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityylyisiä sävellyksiä eri aikakausilta. Ohjelma pyritään rakentamaan siten, että se tuo monipuolisesti esille oppilaan mieltymyksiä ja persoonallisia piirteitä. Ohjelmaan kuuluu laajamuotoinen teos, 2 erityylistä kappaletta sekä sooloteos tai etydi. Laajamuotoinen teos voi olla sonaatti, konsertto (konserton 2 osaa) tai muunnelmateos. Sonaatin ja kamarimusiikkiteokset voi esittää nuoteista <p>Tekninen osa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteeseen sisältyy myös tekninen osa: asteikot ja prima vista. Teknisen osan voi halutessaan suorittaa eri ajankohtana. • Asteikko/asteikkoja kolmi- ja nelisointuineen sekä terssi-, seksti- ja oktaaviasteikkoineen lautakunnan valinnan mukaan. • Prima vista: opinnäyte 3-tason kappale.